

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegraful este Duminică și Joi la fie-care
dună septemni cu adănsul Foisioiei. — Preun-
merțiunea se aice în Sabiu la expedir'a foiei, pre-
afara la 3. r. poste cu bani zat'a prin scrisori fran-
cate, adresate către expedir'a. Prețulu pnumera-
țiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 18.

ANULU XXIV.

Sabiu 29 Februarie (12 Mart.) 1876.

trăcelolite parti ale Transilvaniei sf. pentru p-
vinciela din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre
o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri
streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platesc pentru întâia ora
cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2, cr.
si pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Insemnatatea alegerilor pentru sinodu.

Spre a întielege insemnatatea alegerilor pentru ori-ce corpu reprezentativu său legiutoriu; se recere o maturitate pre partea alegatorilor, dupa cum abé o aflăm in cele mai culte staturi ale continentului. Si totusi alegerile de deputati spre reprezentarea poporului, respective participarea acestui la legislatiune si guvernarea autonoma: numai atunci potu avé sensulu celu adeveratu si efectulu cuviinciosu, cându poporulu autonomu alegatoriu scie apretiu dreptulu de alegere ce i se concede prin constitutiune si scie alu întrebuintia in favorulu seu resp. in favorulu causeroru sale.

Sistemulu de reprezentatiune a poporului in legislatiune si administratiune, se baséza pre autonomi'a poporului alegatoriu, conformu cărei'a poporulu apare chiamatu si îndrep-tătitu a-si pregatí si croi insusi destinile sale, norme si conditiunile pentru existinta si prosperarea sea morale si intelectuale. Autonomi'a acést'a a poporului e dreptulu celu mai eminentu ce-lu garantéza constitutiunea; de ea inse se scie folosi numai acelu poporu, care pre lănga insemnatatea autonomiei, cunósce totu odata si modalitatea exercitiei ei precum si conditiunile pentru prosperarea sea; pentru cá astfelu sa-si aduca la valóre vointi'a sea, vointi'a inse, carea într'adeveru si promovéza interesele cele bine întielese ale sele!

Biseri'a noastră resarită e autonoma; pentru-ca puterea statului n'are in legislatiune si administratiune noastră bisericesca, decâtu suprem'a inspectiune, carea inse inca nu se refere la cestiunile interne, ci numai si numai la relatiunea din afara între ambele corporatiuni morale. Conformu constitutiunei noastre bisericesci se afla dreptulu de legislatiune si administratiune in mânil poporului: pentru-ca reprezentantii poporului compunu corpurile noastre bisericesci legislative si administrative, ei alegu chiaru oficiile si dignitățile bisericesci.

Se întielege de sine ca poporulu autonomu nu pôte exerciá imediatu, dreptulu de suprem'a legislatiune si administratiune; ci numai mediatu prin reprezentantii sei alesi. — Pentru cá totusi vointi'a poporului sa devina lege si principiu de administratiune si guvernare, poporulu trebuie sa-si aléga astfelu de reprezentanti, despre cari e convinsu ca cunosc, tienu aperi si duc la valóre vointi'a si convictiunea poporului nostru credinciosu, clericalu si laicu.

Precátu e de frumósă si onorifica de oparte, pre atât'a e si de grea de alta parte misiunea poporului de a participá in modulu indegetatu la legislatiune administratiune si guvernarea de sine. A-si dá votulu seu, cutărui său cutărui candidat, e in sine lucrulu celu mai usioru din lume; a-si dá inse votulu si increderea sea acelu'a, care are atâtu capacitatea câtu si tari'a de sufletu, de a lucrá numai si numai in interesulu sf. noastre biserici si prin trens'a alu credinciosiloru ei, — este cu atât'a mai greu, cu câtu durat'a cea scurta a vietiei noastre constitutionale bisericesci, pâna acum'a nici directiunea cea adeverata, spre carea trebuie sa manecăm cu

totii, inca nu a putut'o marcá cu astfelu de colori, încátu indata sa se póta recunósce cei ce s'aru abate dela ea si cu câtu apriatu inca nu se pôte cunósce in ce modu voiesce a lucrá unulu său altulu dintre candidatii cunoscuti, spre binele si prosperarea sf. noastre biserici si a credinciosiloru ei.

Si totusi cine voiesce a-si dá votulu seu pentru unu candidat sau altulu cu deplina linisce a inimei sele si in convingerea ca si pasulu acest'a l'a facutu spre binele si in interesulu bisericeii, acél'a trebuie mai întâi cá sa se convinga ca candidatul favoritu, va lucrá conformu intentiuniloru sele proprii.

Departe sa fia dela noi, de a suspiciuná persón'a său intentiunile vreunui'a din candidatii cunoscuti său ori-cărui altui'a crestinu din sinulu bisericeii noastre; din contra credemu, ca fia-care voiesce a lucrá numai in interesulu si spre prosperarea bisericeii. Cu tóte aceste inse carările drepțiloru suntulu multe, si pôte, de-si tóte in fine duc la unulu si acél'asi scopu, unele potu duce mai curendu, iér' altele mai tardiu si chiaru si perderea de tempu inca e unu momentu ce trebuie apreciatu de alegatoriulu cu conșcientiositate.

Unu singuru esemplu 'lu vomu aduce, pentru cá sa nu paremu a vorbi fâra de motive binecuvantate si anume esemplulu institutiunei inspectoratului de scóle, care dedú atâtea anse la vii si interesante discussiuni in sínódele trecute. — O insemnata parte a sinodului dovedí pre deplinu nepracticabilitatea, ba chiaru si nelegalitatea institutiunei acesteii in form'a cum se pusesse in pracsă. Si cu tóte acestea maiortatea sinodului sustienú institutiunea gresita, său mai bine dicendu pre inspectorele, pâna ce cursulu evenimentelor insusi o delatură, fâra cá in lips'a-i sa se simta vre-o dauna.

Astfelu, cu un'a, astfelu cu alta cestiune si in fine, déca nu voimu a prosperá in singuratecile cestiuni, nu vomu prosperá de siguru nici in întregulu.

Noi nici cum nu voimu a face vre-o propaganda, pentru unu candidat său altulu; dupa ce inse e știutu, ca prosperarea causeroru si intereselor noastre bisericesci aterna indeosebi dela deputatii, cari voru compune sinodulu in viitoriu, nu putemu întrelasă de a ne esprimá dorintia: cá sa vedemu compusu sinodulu viitoriu din cei mai capaci si demni barbati din sinulu bisericeii noastre, cari in deplina armonia si cu cugetu curatu sa resólve grelele probleme ce i astépta, spre binele si prosperarea sf. noastre biserici.

Revist'a politica.

Activitatea ministrilor unguresci in Vien'a a fostu in patru directiuni. Inainte de tóte a fostu vorb'a între densi si între regimulu cislaitanu sa statoréscă tempulu pentru continuarea negociárilor între amendóue jumătățile imperiului si într'un'a sa caute vre-unu punctu materialu, dela care sa manece negociările. Mai departe, sa aduca decisiuni definitive in privinti'a tratărei emigratiloru din Bosni'a si Erzegovin'a si in privinti'a socoteleloru pentru acoperirea speselor cauate de întretinerea emigratiloru.

La statorirea, respective, impartirea speselor avute cu întretinerea emigratiloru, s'a statoritu sa fia si contele Andrassy de fatia. Mai departe s'a tratatu despre aceea cum sa se negocieze cu reprezentantii bancei natiunale in caus'a infintiarei unei bance natiunale unguresci. In fine au negotiatu ministrii cu cas'a Rothschild despre emisiunea celei dintâiu quote de renta unguresca de aur. — Ministrii ung., dupa ce fura primiti in audientia de Maj. Sea, se reinturnara la Budapesta.

Fiindu acum inchise portile parlamentului centralu din Cislaitania, s'au deschisu dietele provinciale.

Insemnatatea politica a alegerilor supletorie din Franci'a o caracteriséza fôrte bine impregiurarea, ca burs'a din Parisu a aratatu patrudieci centimi hausse. Dupa succesulu republicaniloru la alegerile din 21 Februaru cursulu bursei erá unu francu baisse. Impregiurarea acést'a arata, câtu a fostu de favoritóre conservativiloru, cu deosebire inse bonapartistiloru, alegerile supletorie. Dar' acesti'a nici nu întârzie a se folosi de ocaziune. Asiá credu, ca voru avé preste 100 de voturi, alesi pâna acum numera numai 77 voturi pronunciate. — Cris'a ministeriale inca nu e delaturata.

Dupa cum se anuncia din Zara generalulu Rodich a plecatu iérasu la Vien'a, dar' nu la provocarea regimului, dupa cum sustiene „Presse“, ci pentru acea, căci despre succesulu său mai bine disu, nesuccesulu misiunii sele trebuie sa faca neamánatu raportu, si sa céra instructiuni nóue. Rodich a avutu — dupa cum se scie — misiune dupla, a induplecă pre conducatoriul insurgentiloru la depunerea armelor, iér' pre refugiatu la reintórcere in patria. Nici un'a nu i-a succésu. Cu deosebiré e fôrte greu a silí pre refugiatu a se întórcere pre pamentu turcescu, pre cându de alta parte pentru sustinerea lor se receru din di in di totu mai multe sacrificie din partea statului nostru.

La cele de mainainte trebuie sa mai adaugemu, ca prelănga tóte trambitările pacifice ale unei părți insemnate a pressei turcofile din Europ'a, lucrurile din orientu, privite si din alte puncte de vedere, mergu anevoia spre pacificare, său nu mergu de locu. In mai multe foi mari cetimu o nota cerculara din Constantinopole, in carea se numera unu siru de întreprinderi pacificátore din partea Portiei. Dara „P. Ll.“ are totu odata si o epistola dela Constantinopole dela 3 Martiu n. de unu cuprinsu destulu de tragicomicu, prin care tóte perspectivele de unu viitoriu splendidu se turbura cu totul. Sultanulu, se dice in epistola, erá câstigatu pentru tóte reformele, pentru amnestie, pentru reintórcerea refugiatiloru, cu unu cuventu pentru totu ce aru fi potutu inlesni pacea. Dara sultanulu are astadi alte dispositiuni, lui nui mai place nimic'a din tóte reformele si cele-lalte pacificări, ba se spune si se sustiene cá lucru adeveratu, ca unui'a dintre cei mai inalti demnitari de statu, indrasnindu sa-i arate necesitatea reformelor, i-a trasu, cu mân'a sea propria atâtea pâlmi, câte puncte de reforme suntu in proiectulu lui Andrassy. Sultanolu e fôrte superatu ca nu vede arme destule in arsenalu si staruiesce pre lănga ministri sa scóta bani din pamentu spre scopulu acest'a. Ministrii

destulu arata ca banii trebuiescu acum pentru armat'a, carea móre de fôme si umbla góla si descultia. Nu folosesce nimic'a! Sultanulu aflându ca pre nai'a, cu care erá sa plece comisariulu pacificatoriu, Vassa Etendi, suntu vr'o câte-va pungi cu aur, destinate parte pentru armata, parte pentru ajutorirea refugiatiloru, cari se voru întórcere acasa, a tramisu pre unu adjutantu cu ordinulu sa confiscé aurulu si sa-lu care la palatu.

Dreptu corolariu la cele de mai susu inregistrăm o depesia din Agram dela 9 Martiu n. de urmatoriulu cuprinsu: Dupa o scire a (diurnalului) „Obzor“ capii insurgentiloru, Pavlovics si Szocsicza, au atacatu la Muratovicza unu transportu turcescu de proviantu, care mergea spre Goransko si au raportatu o victoria insemnata. Turcii au lasatu 800 morti si 1000 de vulnerati pre câmpulu bataliei. Afara de carale cu proviantu au mai cadiutu in mânil insurgentiloru o cuantitate insemnata de arme si munitiuni.

„De inimico ne loquaris male, sed cogites“.

Organisare si consolidare este devis'a statelor moderne, si camer'a legislativa a Ungariei lucréza cu mâna tare spre realisarea acelei tiente, ce trebuie sa o ajunga unu stat, care va sa existe si sa perdureze, — de-si succésulu doritu e paralisatu de multe ori prin felu de felu de pedeci. Celu mai urgente actu de organisare si consolidare va fi, dupa cum ni s'a pus in vedere, regularea fundului regescu si a universitătiei sasesci. Acestu cuibu alu sasiloru, pre care noi dimpreuna cu magiarii 'lu numimu dupa istori'a patriei „fundu regescu“, si pre care sasii prin usurpatiune 'lu botezara de „Sachsenland“, este — dupa parerea mea — uniculu unghiu alu Austro-Ungariei, in care privilegiile evului mediu au aflatu refugiu si s'au sporitu pâna in dilele noastre. Si, de-si suntu privilegiile aceste de origine dubia, obscure si ambigue, totusi se mai largira ele inca si prin interpretatiune astuta, pâna ce in fine veduramu pre sasi urcandu-se la ridiculosulu „Sachsenland“, venindu in colisiune cu statulu ungurescu si cu legile fundamentali de statu. — Nu întrebăm, ca ore ce descoperiri aru mai face sasii in viitoriu prin dese interpretatiuni, si ca ore usurpatiunile loru aflăre-aru cându-va meta si margine, — ajunge sa constatăm, ca sasii si in momentul acést'a lucréza pentru germanisare. Adunările notariloru si conclusele aduse in aceea suntu dovéda. Si de-si germanisarea astadi numai prin apucaturi viclene pôte influintiá asupr'a locuitoriloru nesasi, totusi potemu crede, ca generatiunei viitórie s'aru presentá esemplele aceste dreptu norma obligatória.

Ne gratulăm ca întieptii dirigenti ai afaciloru de statu au decretatu in fine a face capetu acestoru abuseri, ce le comitu sasii neincetatu. Ide'a de statu, legile fundamentali ale statului — tacemu despre spiritulu tempului — oprescu usurpatiunea si abusus. Reprezentantii'a tieriei unica autorisata a aduce legi nu va sa concéda, cá ospetii sasi sa dispuna dupa arbitriu in cas'a ospetatoriloru, au sa-si inaltie scaunulu seu preste alu acestor'a au si numai sa-si aróge unu dreptu, ce nu li compete. In privi-

legiile sustinute de sasi si aperate cu atât a focu că drepturi esclusive a gintei saxonice nu se afla nimic a de exclusivitate, nici un'a prerogativa fatia de cei-a-lalti locuitori, cari sunt români si magiarii, — numerosi, precum bine știu sasi, — si cu atât mai puțin o esenție a fundului regescu de imperiul unugrescu. Singur a numire de fundu regescu inca nu îndreptătește pre sasi a-si arogă vre-o exclusivitate sau esenție, (— si alte părți ale imperiului se distingera după numire, fără inse de a-si arogă independență au ore-care esenție —) si insasi numirea de „Sachsenland“ in întelesu saxonice este usurpatie si fantăna nesecata de nedreptăți. Spiritul separatist alu sasilor, ur'a lor cea mare in contr'a celor-lalti locuitori ai fundului regescu, in fine temerea de apunere si tendință — in sine laudabilă, de a lasă după sine un monument, — toate acestea indemnă pre sasi la exclusivitatea si esenție, de care i vedem suferind astăzi.

Desele nefericiri, de cari fu lovită Ungaria de unu tempu incă, abătura atenția barbatilor de statu dela o cestiune, precum se pare, de putina însemnată, cum este a fundului regescu, — si chiar in tempulu celu mai recent, când Ungaria deveni sui juris, de-si se bucura de-a mai de unu deceniu de potestate deplină, — sa dicem si sa accentuăm deplină, — pentru ca germanizarea, inaugurata la an. 1850 cu multu focu si continuata mai multi ani, se stinse că fumulu si nu lasă după sine decât neîncredere generală si durată — multe si importante agende ale legislației abia acum concedu si regularea fundului regescu. — Sperăm, ca vocea poporului, dreptatea si binele statului voru fi considerate, si ca in fine fundulu regescu se va regulă fără mai multa amănare. — Fundulu regescu nu se poate asemăna mai nimeritu decât cu o rană, carea multu tempu neglecată, in fine deveni foarte periculoasă. — Tocm'a pentru aceea este postulatu alu patriotismului, că fundulu regescu nu numai sa se reguleze, ci sa se reguleze fără întârziare.

V.

Cetimu in diariulu vienesu „Neue freie Presse“ dela 3 Martie, urmatoriulu articolu reproduș după „Pester Lloyd“, organulu comitelui Andrassy. Acestu articolu contine reflecții foarte interesante asupr'a ministrului Andrassy in afacerile orientului:

Este obsteste cunoscutu ca politica austro-ungara tinde la mentinerea statului-quo in orientu. Acesta a aprobat-o fără contestatie posibila modulu cu care cabinetulu vienesu a regulat inlaturarea cestiunii insurecției din Bosni'a si Erzegovina. Insa acest a probat totu odata ca acesta misiune nu se mai poate indeplină conformu cu politica rutiniera de conservatismu din tempulu lui Metternich. Acelu ce aru crede astăzi ca statulu-quo in orientu se poate mentină prin o politica de pura represiune, prin protectiune a unor drepturi fictive de suveranitate ale Portiei, prin incercarea contr'a naturala de a reinvia pre acel a ce a murit, de a insufletă din nou pre acelu ce si-a dat sufletulu, acel a aru deveni victim'a unei iluzii ce aru merită veru-ce alta calificare, afara de aceea a unui omu de statu.

Aici din contr'a este vorb'a de a privi impregiurările in adeverat'a lor lumina; o populatiune ce este gat'a a se deslegă, a se separă, nu se poate impacă cu positiunea ei de cătu prin mijloculu de a-i face acesta positiune suportabila. Numai o asemenea politica poate avă valoare pentru acele mici semi-suveranități ce sunt supuse sceptrului turcescu. Din protectiunea acor-

data fără rezerv'a teoriilor politice ale Portiei, aru rezultă imediatu, dreptu respunsu, declaratiunea de independență a statelor vasale. Incercarea de a restabilă supunerea lor sub suveranitatea sultanului pre vechiele ei baze aru avă de consecutia imediata revolutiunea. Acel a ce nu si-ar dă ostentă a face distinctiunea intre legitimele pretensiuni ale unei civilizațiuni autonome si crescenda, si intre cele nelegitime, spre a tienă socotela de cele dintău pentru a pută infrenă cu atât mai energicu pre cele de alu doilea; — acel a ce aru crede ca prin o politica compresiva si desieră aru pută domină conditiunile vitale ale aceluor state inzestrate cu o esenția autonoma religioasă, nationala si legislativa; — acel a aru plecă in calculele sele dela unu punctu de plecare falsu si rezultatulu numai puțin va fi neadeveratu.

Cestiunea este: mantienendu-le in cerculu legaturilor lor politice reale cătră Pôrta, ier' nu fictive, de a atrage acele staturi cătră apusulu europen in proportiune cu interesulu lor materialu si moralu, si de a calauzi aspiratiunile lor autonome din torentulu tendințelor lor revolutionare spre curențulu linistitu alu dezvoltării pacifice.

O asemenea politica nu este in contradicție nici cu acelu principu generalu de politica alu mantinerii statului-quo in orientu, nici cu interesele speciale ale Portiei. Ea, mai vertosu, este unu rezultatu naturalu alu ambelor consideratiuni.

Din acestu punctu de vedere se cuvine dă a se privi si caracterulu politicu alu conventiunii române. Contradiții aparente si inconsecutivitate aparente resulta naturalmente din acestu actu. Inse atât contradicțiile cătu si inconsecutivitatea se resolu prin puterea unificătoare a unui scopu politicu mai înaltu. Conte Andrassy nu a facutu alt'a in Romania decât ceea ce a facutu in Bosni'a si Erzegovina, adică ca, cu înțelepciunea unui adeveratu barbatu de statu, elu a introdus progresulu pre de o parte in loculu acelei incapacități guvernamentale ce consta numai intru a negă, ier' pre de alta parte in loculu tendințelor lor revolutionare. Si tocmai in Romania s'au manifestat foarte evidentu consecutivitatea acestei politici. Noi nu amu aflatu ca Pôrta aru fi avutu locu de a se plânge despre atitudinea acestui statu vasal in cursulu insurecției, cu toate ca, precum se pretinde, independență lui politica a câștigat o estensiune imensa prin acordarea acestui „jus paciscendi“ (dreptu de a închei tractate) in materii economice politice.

Este învederatu dă ca acesta resturnare a tuturor tradițiilor politice ale Austro-Ungariei in orientu nu aru fi fostu unu ce asiă de teribilu, sau poate ca aceste tradiții meritau tocmai de a fi resturnate.

P.

Cetimu in „Press'a“ română.

Știmu ca conventiunea comerciala încheiată de guvernulu nostru cu Austro-Ungaria s'a votat, după lungi debateri, atât in Camera deputatilor câtu si in Camera de sus. Discutiunile la care a datu nascere acesta conventiune atât in diarele austro-ungare, câtu si in toate cercurile industriale si in specialu in Camerele de comeria din Austria, care conchidă prin a cere respingerea acelei conventiuni, au destepat o discutie totu atât de animată in comitetulu Camerei deputatilor si apoi in sinulu acestei Camere, unde discutia a durat două zile. Apoi puinduse la votu, in Camera, tractatulu nostru de comeria a fostu primitu, avendu 73 voturi contr'a.

Diferite organe de publicitate au reproduș si comentat discursurile oratorilor cari au sustinut sau au combatut acelu tractatu de comeria.

„Le Nord“ dela 2 Martie vorbesce asemenea in revista sea despre acele debateri din palamentulu vienesu. Elu ne spune ca ministerulu austriacu, spre a face sa tréa tractatulu nostru de comeria a facutu cestiune ministerială; atât de tenace eră opozitiunea contr'a lui. Deputatulu Neuwirch a contestat guvernulu vienesu dreptulu de a face cestiune de cabinetu din o conventiune comerciala. Unu altu deputatu Plener a pus cestiunea pre teremulu de suveranitate contestându Romania dreptulu de a închei tractate de comeria fără consimțimentulu suzeranului. Dar' acesta controversa, adauga „le Nord“, a fostu resolută dinainte de cătră puterile dela nordu, care s'au pronunțat in favorea Romaniei. Alti deputati au combatut clausele din conventiunea de comeria in care se confirma măsurile exceptionale din legile nostre privitoare la israeliti. Ier ministrulu de comeria, a rostitu unu lungu discursu in sustinerea conventiunii respingându obiectiunile facute de adversarii sei. Ministrulu s'a silitu a arăta avantajele acestui tractatu de comeria pentru Austria, si că argumentu mai tare, între altele, ministrulu a invocat opozitiunea crâncenă ce a intepinat votarea acestui tractatu in Camera din Bucuresci. De ore-ce acestu tractatu a fostu atacat cu violentia in Bucuresci, elu trebuie sa fie avantajos Austro-Ungariei. Unu asemenea argumentu, dice „le Nord“, poate fi invocat, dă nu e din cele mai convingătoare, deca nu va fi insotit si de alte argumente mai positive.

Ni se va dice ca si noi amu invocat acestu argumentu arătându ce opozitiune crâncenă s'a facutu acestei conventiunii austro-române la Pest'a si Viena. Noi insa nu ne-amu marginit numai aci, ci amu demonstrat avantajele ce noi tragem din conventiune prin calcule si argumente positive, ier' deca amu invocat si opozitiunea ce s'a facutu la Pest'a si Viena, acest a amu facut-o mai multu spre a arată celor ce au combatut la noi această conventiune, ca combaterea lor violenta este o esagerare nefundată si nedreptă.

„Adeverulu este“, cum dice „le Nord“, „ca această conventiune comerciala este folosită si Romaniei si Austriei, cu toate atacurile interesate ale opozitiunii parlamentare române, precum si acelea ale opozitiunii nu mai puțin interesate ale opozitiunii parlamentare austriace.“

Dlu profesorulu dela gimnasiulu reg. ung. de statu de aici Petru Simonu ni tramite o brosiura intitulată: „Emlékbeszéd Deák Ferenc halála fölött, tartotta Simon Péter etc. etc.“ pre lângă următoarea comitiva:

Domnule Redactoru! Gimnasiulu ungurescu-regescu de statu din Sibiu are fatia cu cele-lalte gimnasii asiă dicendu misiune indoita.

Latirea culturai universale si educatiunea morale a junimei studiöse: asta chiamare o are cu cele-lalte institutii comune.

A două chiamare — i e: de a înlocă si lată între românită si sasi limb'a magiara, oficiösă, diplomatica in patria: de a plântă in inimile junimei studiöse de diferite confesiuni si nationalități simburulu amarei fraternități; de a nutri in sinulu seu civic credinciosu unei case domnită si fii dulci ai unei patrii comune. — Asta chiamare o are că o datoria impusa de positi'a etnografica.

De unu midilocu spre realizarea acestei chiamări a săle a întrebuit corpulu profesoralu alu acestui institutu si evenimentulu atât de tristu si intristatoriu, — repausarea acelu unicu, gentilulu patriotu, pre care-lu represintă in marimea sea

Deák Ferenc, si adeca in estu modu a ordnatu in memori'a lui Deák in 14 Feb. a. c. s. n. o. serbatie funebre, cu care ocaziune prin vorbiri in memori'a acelu barbatu unicu in patria, ba chiaru in lume, amu atiatu, in animile celor mai maturi colegi Palczey, in ale celor mai tinere eu, zelulu si staruintia, de a imită virtutile: iubirea de dreptate, sinceritatea, loialitatea, iubirea de patria, ale acestui barbatu.

Spre a fi si mai multu initiati studiosi in imitarea virtuților lui Deák, a stabilitu corpulu profesoralu diu'a susnumita de o serbatie celebranda in totu anulu, in 28 Ianuariu, care este diu'a repausării lui Deák. Cu acesta ocaziune, a satoritu totu odata corpulu profesoralu, de a premiă cu fundandulu „stipendiulu Deák-anu“ pre acelu studiosu, care prin portarea sea morale va escelă preste toti ceilalti.

In acestu modu a cugetatu corpulu profesoralu a se pută apropiă inca cu unu pasu mare de realizarea chiamării sale destinate.

E evidentu inse, ca din contribuirea noastră, a profesorilor, cu a studiosilor cu totu, puțin capitalu vomu pută creă, din caus'a stărei nostre materialmente scapate. M'amu decisu deci a-mi tipări vorbirea, ce am tienut in 14 Febr. in memori'a lui Deák, si totu venitul alu destină spre inmultirea „stipendiului Deák-anu.“

Luându-mi dici libertatea, de a ve espedă si domniei vōstre unulu din aceste esemplare, sum asiă îndrăsneti, a ve rogă cu cūvintă: sa binevoiti a luă in fōia d-vōstre această vorbire sub o critica mai domla, a cită din trens'a câte unu pasu mai nimeritu, si a recomandă, cu privire la scopulu ei uman, onoratalu publicu romānu spre cūperare, cu atât a mai vertosu, ve rogu de ore ce *partea cea mai mare a junilor studiosi sunt romāni.*

Acest a este de capetatu in librari'a dlui Augustinu Schmiedicke, sau de a dreptulu la mine, care sum etc. etc.

Sibiu, 1 Martie 1876 s. n.

plecatu servu
Petru Simonu
profesoru la gimn. de
statu ung. reg.

Noi inainte de toate ne exprimăm totu respectulu cuvenitu inaintea zelului ce-lu desvolta fratii magiari pentru barbatii lor mari si amu doră cându si românii nostri anteiu aru scī alege pre barbatii lor mari si apoi ai veneră asiă precum vedem ca facu magiarii. Din cele cuprinse in comitiva si potu face o întipuire si despre modalitatea comemorării amintite si asiă aceluor ce știu unguresce o recomandăm. Ni-ar fi părutu inse si mai bine cându cuvențarea din cestiune se rostia românesce si se tiparea românesce; odata, pentru ca după cum știm noi, si după cum adeveresce si dlu prof., tenerii romāni sunt mai numerosi la gimnasiulu, care se afla ierasi in mijloculu unei populatiuni in cea mai mare parte română. Simburile amorului fraternu, care voiesce gimnasiulu alu semănă, după cum dice dlu profesor, n'aru resari asiă greu si aru cresce mai ingraba si mai involtu din o limba pricepută de populatiune de cătu din un'a necunoscută. Gimnasiulu aru respândi principiile cele tolerante a le lui Deák si si-ar ajunge mai curențu misiunea de a cresce simțulu amarei, unității si a armoniei între confesiuni si nationalități.

Estragemu din o corespundintia particulara din protopresbiteratulu gr. or. alu Cohalmului la 20 Februaru 1876, următoarele:

Dle Redactoru! Acea ce voiescu

a-ti comunică dle Redactoru cu oca-siunea acésta e: ca dupa câtu 'mi este cunoscutu, inca în tómn'a anului trecut, s'au fostu comunicatu unu cerculariu consistorialu, prin care se îndemna comunile nóstre bisericesci din archidieceza: la formarea de „fonduri parohiale“.

Dupa câtu sum informatu din isvóre adeverate, în protopresviteratu nostru alu Cohalmului, s'au facutu inceputu la aceste fonduri în cele mai multe comune bisericesci: prin contribuiri benevole, în bucate, de pre la respectivii crestini.

Inceputulu acestoru fonduri s'au pusu în lucrare inca asta tómn'a, pre cându parint. admin. prot. Nicolau D. Mirci'a, au facutu canonic'a visitiu, a zabovitu în fia-care comuna atât'a, pâna cându au potutu capacítá pre ómeni la infintierea prementiuatelor fonduri. Totu asemenea s'au infintiatu la anulu 1871 în acestu protopresbiteratu si „fondulu tractualu scolasticu“.

Vediendu eu inse, ca în unele comune invecinate de prin alte protopopiate, *nici ideea nu au de formarea astoru-feliu de fonduri*, amu aflatu cu cale a aduce prin acésta casurile de mai susu la cunoscutia publica, cu aceea dorintia: ca jace în interesulu celu mai sântu alu bisericeii si scólei, *ca fia care protopopu séu adm. ppescu, cu oca-siunea unei canonici visitiuni pre tónga alte afaceri a le sele, sa-si tiena lónga-deodata de o datorintia, nesuinit'a pentru formarea astoru feliiu dn fonduri*.

E adevératu ca acésta e mai întâiu datorintia fiesce-cârui parochu si comitetu parochialu, dar' e adevératu si aceea, ca întrevinundu în asemenea ca *unu superioru bisericescu alu tractului*, — lucrulu iá cu totul alta fatia, si se aduce la deplinire cu o înlesnire mai mare.

Spre aducerea la deplinire inse a astoru feliiu de întreprinderi salutare pentru biserica si scóla, se cere stradanu si lucru cá: „Nihil sine magno vita labore dedit mortalibus.“

I. B. A.

Romania.

Marele colegiu electoralu pentru alegerea Metropolitilor si Episcopilor.

Colegiulu se deschide la 12 si jumetate óre trecute, sub presiedintia Inaltu P. S. Metropolitu primatu.

Respondu la apelulu nominalu 155 membrii presenti, (11 ai sinodului, 49 ai senatului si 95 ai adunârei deputatilor.)

Se procede la votu dupa apelulu nominalu.

Despunendu-se scrutiniulu se constatá ca voturile s'au impartitu între S. S. archiereulu Ghenadie Pitesteanu, S. S. parintelele Ghenadie fostu Argesiu si S. S. parintele Teodoritu Sinadon, care a avutu numai câte-va voturi, neintrunindu nici unulu majoritatea absoluta.

Se procede pentru a dóu'a óra la votare facendu-se de a dóu'a óra apelulu nominalu si constatandu-se 156 membrii presenti.

Majoritatea relativa o intrunesce de asta data S. S. Ghenadie Pitesteanu, 73 voturi. Iér' S. S. Ghenadie Argesiu 70 si S. S. Teodoritu 13.

Noulu alesu la scaunulu vacantu alu episcopiei de Argesiu, dupa proclamarea votului în aplause, cu binecuvéntarea archipastóresca, se urca la tribuna si multumesce dnloru senatori si deputati pentru increderea ce i-au aretatu, precum si providentiei, promitendu ca va cautá sa fia la inaltimea misiunii ce i s'a incredintiatu de a ocupá scaunulu episcopalu ilustratu de parinti cá Ilarionu si altii, fundatu de gloriosulu domnu Neagoe Voda si restauratu adi în dilele Mariei Sele Carolu, sub guvernulu actualu. (Aplause).

Noulu episcopu mai promite inca

solemnu a-si indepliní, pre câtu puterile i voru permite, acésta grea sarcina, urmandu calea pácei si iubirei cátra biserica si tíera.

La aprópe 3 óre, siedintia colegiului electoralu se radica.

Cartea pastoralá a Inaltu Présântiei Sele Metropolitulu primatu Calinicu.

CALINICU,

Cu mil'a lui Dumnedieu, Archiepiscopu si Metropolitu alu Ungro-Vlachiei, Ecsarhu alu plaiurilor, locutiitoriu alu scaunulu Cesariei Capadociei si primatu alu Romaniei.

Prea cucerniciloru protoierei, cucerniciloru preoti si diaconi, si în genere întregulu cleru alu de Dumnedieu pazitei Nostre eparchii, haru voie si pace dela Domnulu nostru Iisusu Christosu, iér' dela smereni'a nóstra binecuvéntare si rugaciune.

Dela venirea nóstra la acestu scaunu metropolitanu un'a din principalele preocupatiuni ale nóstre a fostu îmbunatatirea positiunei materiale a clerului. Deplangendu din tóta inim'a starea trista în care se afla preotii astadi, noi amu facutu dejá cuvenitele medilociri si vomu mai staru' din tóte puterile nóstre, cá preotii sa nu mai fia espusi la voi'a întemplárei, ci sa ocupe, în organismulu statului loculu si positiunea ce li se cuvine, si sa se asigure esistenta lor, potrivit cu a lor misiune. Noi vomu insistá cá articolele legei comunale privitoare la întretinerea clerului, remase pâna acum neexecutate, sa se puna în aplicare într'unu modu dreptu si satisfactoriu. Ne vomu pune tóte silintiele nóstre, cá clerulu sa scape în fine de acésta miseria în care se afla astadi, si cá viét'a preotiloru sa fia asigurata într'unu modu demnu si coruptiionu cu caracterulu si misiunea lor. Suntemu convinsi ca onor. guvernulu sciundu fôrte bine ca o adevérata desvoltare a unui poporu, ca înaltierea natiunei nóstre nu se póte realizá decâtu prin desvoltarea nostru religiose si înaltierea clerulu nostru, ne va dá totu ajutoriulu posibilu, si avemu dejá probe evidente despre bun'a-vointia ce o are pentru a spriginí realizarea dorintieloru nóstre, pentru care i multamimu din totu sufletulu.

Ceaa ce inse ne va ajutá si mai multu, la reusirea staruintieloru nóstre. suntu preotii insusi, prin indeplinirea esacta si conscientioasa a datoriiloru lor, si acésta este, iubitorii fii în Christosu, ce ne-a facutu a ve adresá aceste cuvinte parintesci. Cáci déca preotii voru fi petrunsi de sublim'a si sánt'a lor misiune; déca ei voru avea conscientia de datoriile cele mari si grele, ce le au asupra-le, si se voru silí a le impliní cu sántienia; déca ei, cu fapt'a si cuventulu, voru scí a castigá respectulu si iubirea poporeniloru, fiindu ceea ce ei trebuie sa fia, adevérati pastori si parinti ai lor, apoi nu ne remane cea mai mica îndoiéla ca vocea nóstra, pentru îmbunatatirea positiunei clerulu, va fi ajutatá si positiunei vocea natiunei române întregi; acestui poporu, cu deseversire religiosu, care dătoresce religiunei si limb'a si esistenta natiunala.

De aceea déru, iubitorii fii în Christosu, precum pre deoparte noi staruimu a ve îmbunatatí sôrt'a, asemenea de alta parte, noi ve ceremu cu severitate implinirea conscientioasa a datoriiloru vóstre. Noi amu datu dejá ordine în privintia uneia din datoriile ce le aveti, aceea de a predicá cuventulu lui Dumnedieu, si ne pare fôrte bine de a putea exprímá multamirea nóstra pentru zelulu ce ati manifestatu în indeplinirea acestori datoriilor.

Acésta insa este numai un'a, nici de cum singur'a séu cea mai mare din datoriile ce le aveti.

Aceaa ce se cere mai înainte de

tóte de la unu preotu este o viétia sánta, nepetata. Cáci a predicá cuventulu lui Dumnedieu si a nu 'lu practicá, nu numai ca nu aduce nici unu rodu, ci din contra póte fi chiaru fôrte vatamatoriu; cáci acei care v'aru vedé invetiendu unele, si altea facendu perdu ori-ce respectu si stima pentru voi, si chiaru póte, pentru invetiatur'a ce o predicati. „Credintia“, dice apostolulu Iacobi, „déca nu are fapte, mórtá este singura.“ (Iac. 2, 17.) Totu în acelasiu capitulu, putienu mai josu, dice: „Precum trupulu fára de sufletu mórtu este, asiá si credintia fára fapta mórtá este.“ (2, 26.) Totu asiá este, iubitorii fii în Christosu, si cu predicá; ea este mórtá si fára de viétia, déca nu este urmata si de fapte. Pentru cá predicile vóstre sa póta dá viétia si sa fie folositoare; pentru cá sfaturile vóstre sa póta prinde radecina, si sa aiba fructele dorite, trebuie cá ele sa fie insotite si de fapte bune din parte-ve, de bunulu esemplu alu vostru.

Esperintia ne arata evidentu ca ómenii în genere, mai cu deosebire insa tinerimea si poporulu, mai multu prin esemple bune se potu conduce la virtute. Ei nu se uita atât'a la ceea ce le dicemu, câtu la ceea-ce facemu; si cu dreptu cuventulu. Esemplulu pusu înainte ochiloru se întiparesce sufletulu mai usioru si mai adencu, si arata în acelasiu tempu nu numai posibilitatea faptelor bune, si chiaru modulu cum ele se potu practicá.

Ganditi-va seriosu, iubitorii fii în Christosu, ca aveti o grea responsabilitate pentru tóte faptele vóstre, cáci cu câtu mai înalta este positiunea vóstra, cu câtu mai sublimu este caracterulu vostru, cu atâtu mai mare este si influintia esemplulu vostru asupra poporaniloru vostri; si de aceea tocmai, cu atâtu mai multu se cere dela voi o viétia perfecta. Preotulu, cá unulu ce este mijlociitoriu între Dumnedieu si ómeni; cá unulu ce seversiesce Dumnediescele si infri-cosiatele taine, se presiedinta înainte lui Dumnedieu, trebuie sa fie sfântu si curatu de ori-ce prihana, petrunsu de frica lui Dumnedieu si insufletitu de dragoste cátra elu si în chipulu acésta sa fie unu modelu de virtute o pilda de pietate pentru poporeni sei.

Cáci ce s'aru putea asteptá de la acestea, déca ei aru vedea ca chiaru parinti lor cei sufletesci calca insusi ceea ce invatia, si precumu dice Apostolulu Pavel: „Pre Dumnedieu marturisescu ca 'lu sciu, iéra cu faptele 'lu tagaduiescu, uriti fiindu si nesupusi si spre totu lucrulu bunu netrebni.“ (Tit. I. 16).

Ca insusi aceia care le predica milostivire si dragoste causéza discordia si totu feliiu de intrigi, si în locu de a ajutá pe cei nefericiti, comitu insi nedreptátii si cauta a nenoroci pe altii? Ca ei, care suntu invetiatorii si pazitorii religiunei, calca insi invetiaturile si prescriptiunile bisericeii? Cáci ei, care suntu severitori ai tainelor Dumnediesci, nu arata adenculu respectu si cuvenit'a veneratiune cátra cele sfinte.

Ce moralitate aru putea însuflá unu preotu filoru sei spirituali, déca elu insusi n'aru pastrá, în tóte faptele si purtările sale, onestitatea si bun'a cuviintia, ferindu-se de ori-ce faptu séu relatiune ce aru putea compromite bun'a se reputatiune, precum s. e., de a-si cautá recreatiunea în locuri séu jocuri care, inocente póte în sine, suntu inse de natura a scandalisá pre ómeni? În fine, cu ce dreptu s'aru puté cere dela credinciosi cá sa asculte povetile si sfátuiri párintiiloru spirituali ai lor, déca acestia insusi n'aru aretá cuvenit'a supunere cátra capii si superiorii lor?

Prin acésta nu întielegemu nici decum, iubitorii fii în Christosu, ca aru esistá adevératu între voi unii care sa se abata în astfeliu de modu

dela datoriile lor; ci amu voitu numai a aretá câtu necesaru este pentru unu preotu, de a se silí din tóte puterile sale sa aiba o viétia morala si nepetata, unu nume onestu si respectatu. Elu trebuie sa caute cu cea mai mare grije se-si pastreze prestigiulu ce trebuie sa aiba înainte poporeniloru sei. De aceea elu trebuie sa fie modestu si cuviinciosu în tóte cuvintele, în tóte miscările sale, pâna chiaru în portulu seu; cáci „din vedere se cunósce omulu, si din chipulu fetiei se cunósce celu întieptu; imbracamintea, risulu dintiloru si calcarea omului vestescu de ale lui“ (Iis. Sirah, 19, 26—27). Voi aveti o mare responsabilitate asupra-ve înainte lui Dumnedieu, cá unii ce sunteti chiamati a fi „sarea pământulu si lumina lumii;“ de aceea trebuie sa cautati a urmá cu sfintenie cuvintele apostolului Pavelu, care sfatuindu pe Timotei dice: „fâte pilda credinciosiloru, cu cuventulu, cu petrecerea, cu dragostea, cu duhulu, cu credintia, cu curatienia. Nu fi nebagatoriu de séma de darulu ce este întrutine, care ti-s'a datu prin prorocie, cu punerea mâniloru preotiei. De aceste sa gândesci întrutine aceste fii, cá procopsél'a tá sa fie aretata întrutine. — Ca acésta facendu si pre tine te vei mántui. (Tim. 4. 12-16).

Ceaa ce ve recomandá mai cu deosebire, iubitorii fii în Christosu, este de a cautá a cunósce bine nevoile turmei vóstre; a visitá pre cei seraci si nefericiti: a-i consolá si a-i ajutá. „Nu te fôrce de cátra cei ce se jeluiescu, si cu cei ce plângu, plânge. — Nu te lenevi a cercetá pre celu bolnavu, ca dintr'acésta vei fi iubitu.“ (Sirah. 7, 36, 37). Cáti nefericiti suntu lipsiti de pânea dilnica si n'au unde sa-si odihnescá capulu? Voi cari sciti, si trebuie sa sciti meseri'a acestoru nenorociti, dupa ce veti dá ajutoriulu ce ve permitu midilócele vóstre, aveti datori'a a alergá cátra cei bogati si a invocá compati-mirea si milostenia lor. Recomandati-le cu caldura acésta datorintia sacra a lor, cátra celu ce a binecuvéntatu munc'a lor si le-a daruit bogatiile, si punetile în vedere aceste cuvinte ale sfintei scripturi. „Sa nu-ti întorci fati'a ta de cátra nici unu seracu, si de cátra tine nu-si va întorcede Dumnedieu fati'a sa. Dupa cátre de multa avere ai, fa milostenie; de ai multu, multu da, de ai putienu, dupa câtu ai de putienu, nu te sfí a face milostenie. Ca bunu daru este milostenia tuturoru celoru ce o facu, înainte celui Prea Inaltu.“ (Tob. 4. 7-12).

Nici odatu preotulu nu este asiá de sublimu cá în implinirea aceste datorii cátra seraci si nefericiti; elu numai este unu omu, elu apare cá unu transu alu lui Dumnedieu, cá unu ingeru. Fiti siguri ca cererea vóstra nu se va refúsá, iéra voi si respectulu bogatulu veti dobendi si adencá recunoscentia a aceloru nenorociti. Nu este nici unu midilocu mai puternicu pentru a conservá si a întari respectulu cátra religiune, de cátu asemenea îngráire, adevératu párintesca, din partea preotiloru, pentru a aliná suferintiele filoru spirituali ai lor.

Amintindu-ve iubitorii fii în Christosu, aceste datorii ale vóstre. Noi suntemu convinsi ca fie-care din voi, petrunsi de înalt'a sea misiune, 'si va pune tóte silintiele pentru a le impliní cu sfintenie.

Déca inse, în contr'a asteptáriloru nóstre si spre a nóstra adenca intristare, amu constatá vre-o neglijentia séu abatere dela aceste datorii sacre, apoi cu inim'a máhnita, inse impinsi de datorie, noi vomu aplicá cu cea mai mare severitate tóte dispositionile sfintelor canóne.

Mai alesu dela voi, cucernici protoerei, noi ve ceremu fôrte riguros indeplinirea datoriiloru ce le aveti cá nisce delegati ai nostri. Noi ve ceremu

o parintésca ingrigire si o scrupuloasă supraveghiere că clericii nostri sa-si implinésca datorii si sa se conforme cu sfaturile noastre; căci la întâia ocaziune, unde amu constată neglijenția din parte-ve, seu vre-unu abusu de increderea ce amu pus in voi, destituirea imediata va fi cea mai blanda pedepsa ce ve vom aplică.

Aceste, iubitoru fii in Christosu, dela noi parintese, iera darulu lui Dumnedieu sa ve ilumineze si sa ve intarésca in implinirea grelei misiuni a vóstre, pentru folosulu sufletescu alu credinciosiloru, si spre marierea numelui celui sfântu, alu Tatalui si alu Fiului si alu sfântului Duhu, Aminu.

Calinicu, metropolitu Ungro-Vlahiei.
1876, Februarie 8.

Varietăți.

Omiscare sociala imbucurătoare in Romani'a. — Suntu acum mai bine de trei ani, de cându vorbindu in cartea mea asupr'a instructiunii publice in Romani'a, despre instructiunea femeiloru lead resămu aceste cuvinte: Femeile luminati-va spiritulu, si ve-ti deveni nu egalele, ci superioarele noastre; până atunci este scrisu că omulu sa aiba, sôrt'a ce merita. Cu ocaziunea deschiderii cursului publicu de Istori'a Naturala in anul 1874, le dicému: „Dăca ele (sciintiele) servu a formă rationamentulu, dăca ele dau rectitudine cugetarei, si intarescu caracterele, pentru ce numai barbati sa profite de aceste bunuri si d-vóstra sa fiti indiferente la binefacerele lor? Nu, dómneloru, parasiți, in interesulu d-vóstre si alu Romaniei, parasiți acésta cale gresita; si dati ficeloru d-vóstra sa invetie si nu ve temeti ca veti gresi, căci cum amu mai disu cu alta ocaziune, d-vóstra sunteti, nu că noi profesori prin predilectiune, ci sunteti profesori prin nascere,“ si terminămu cu aceste cuvinte: Cugetati dómneloru, cugetati asupr'a acestoru lucruri si nu perdeti unu momentu de a intră pre calea ce ni amu permisu sa va indicămu. Dăca amu fostu auditu, seu nu, acestu apelu a avutu vre unu resunetu in inimile femeiloru, nu amu eu dreptu sa me pronunciu; ceea ce in sa amu dreptu sa facu, este sa me bucuru din sufletu ca miscarea s'a produsu, revolutiunea este inceputa; institutiuni pentru o educatiune mai serioasă si mai solida se organiza; femeile au inceputu prin publicatiuni periodice sa raspândésca cunoscintiele sciintifice si educative printre seculu frumosu, dupa cum amu aratatu in nr. dela 1 Noembrie anul trecut alu acetui Reviste.

Acum avemu nespus'a placere a întâlni o alta femeie, o juna domnișoară, Mari'a Tufelcica, care, romanca prin nascere, patriota prin simtinte, se silescel nu numai a îndemná pre femei se intre pre acésta salutara cale, dara si pune tóta ardórea a face cunoscutu Europei si in specialu surorilor noastre Italiei, unde locuete acum, ca Romani'a a intratu si doresce cu nesatiu, se mérga pre acésta cale alaturu si mâna in mâna cu popóarele cele mai civilisate. Avemu inaintea noastră o scrisóre adresata de d-r'a Tufelcica, directórei diariului „Corneli'a“ ce se publica la Florenti'a, scrisóre care cuprinde atâtea idei inalte, atâtea sentimente frumoase, ca insusi diariulu „L'avenir des femmes“ ce se publica la Parisu nu s'a pututu oprí de a o traduce si publică in numerulu seu dela 1 Martie 1874. Credemu ca facemu unu adeveratu serviciu lectoriloru si lectoriloru noastre traducendu si noi dupa diariulu francesu, acésta egistola. Vomu avé pôte ocaziune sa mai publicămu si alte articole, ale d-rei Tufelcica aparute in „Corneli'a“, atātu pentru a-i multiam, cătu si pentru a o incuragiă sa continue cu perseve-

rentia pre acésta cale inceputa sub asiá de bune auspicii.

Gr. Stefanescu.

Iéca acum incepe diariulu „L'avenir des femmes“:

D-nei Aureli'a Cimino Foliero de Lunna Direc.

Stimabila dómna! Sistemulu educatiunii urmatu in secolulu trecut este fãra indoiala un'a din principalele cauze, cari au mentienutu pre femeie intro stare care nu eră in raportu cu calitãtiele sele proprii. Nu se facea nimicu că sa-i desvolteze inteligenti'a fiindu-ca considerau femeia că destinata exclusiv pentru a procură familiei o placere materiala; ea eră considerata că necapabila de ori ce lucrare care sa-i póta ajutá la trebuintiele sele. Ii trebuia dara unu spri-ginu in viétia in contr'a obiectiunii miseriei, desordinei, si rusinei, totudé-un'a gat'a a o repune.

Onóre civilisatiunii moderne! Omulu, prea indelungu tempu rebelu la ceea ce se numeste de ordinariu emanciparea femeii, incepe a-i recunósce avantajiele. In tóte tierile vedemu spirite inalte care prin cuvintele si prin scrierile lor apera drepturile femeii, o proclama egala barbatului prin facultãtiele sele intelectuale, si superiór'a sea prin moralitate. Femeia uumai este dara astadi acea fíntia infima si necapabila sa traiésca fãra radimulu barbatului.

Mai in tóte tierile, femeile se re-unescu, formezu asociatiuni in care ele discuta mijlócele de a ameliorá conditiunea lor si lucréza pentru perfectiunea lor morală si intelectuala. Impinse de acestu spirit de caritate care este calitatea lor domnitóre, ele gasescu mijloculu de a imbunatati positiunea suroriloru lor din clasele mai de josu si a acelor'a care s'au nascutu in conditiunile cele mai miserabile.

Sufletulu meu de romanca se umple de bucurie, spunendu ca tiér'a mea a progresatu in acésta nobila idee, si ca s'a pus, cutezu a o dice, la nivelulu celoru-lalte natiuni. Suntu cinci ani, de cându tóte femeile din societate ale lasului, alu doilea orasiu alu Romaniei, s'au asociatu cu scopulu bine determinatu de a ajutá pre copilele sãrmãne, de a le face capabile sa ocupe positiunea ce le este insemnata că fíntie inteligente, si de a indepliní cu demnitata sãnt'a lor misiune, de sotii si de mame. Acésta asociatiune alu cărei scopu este de a sustrage pre orfelinele sarace din acele deramaturi obscuru in cari ele mai multu vegete de cătu traiescu, de a le instrui, de a face din ele femei inteligente, lucrátóre, sotii credincióse si mame prudente, se numesce „Asociatiunea femeiloru române.“ Tóte femeile si barbati inteligenti din tiéra facu parte dintr'ens'a. Pentru a puté indetulă numeroșele necesități ale acestei fundatiuni s'a organizatu reuniuni, lotarii, subscriptiuni, si s'a intrebuintiatu totu feliulu de mijlóce pentru a adaogă capitalulu care ajunge astadi la cheltuielile fondarei si pentru intretinerea unei scóle industriale urmata dejá de unu numeru importantu de eleve.

O asociatiune asemenea s'a fundatu de une-dile la Husi, altu orasiu alu Romaniei. Este de doritu că in tóte tierile femeile sa urmeze nisce asemenea generóse exemple si că ele sa formeze societãti analóge. Dăca dificultãtiele ce intempina nisce asemenea întreprinderi suntu mari, mari suntu si rezultatele ce decurgu din ele. Bunulu traiu alu tierii depinde de ele in mare parte; căci din léganu, femeia este tovarasia si conducetóreá barbatului. Cu cătu dara acestu stimabilu conducetóriu va fi mai inteligentulu, cu atātu mai multu elu va scí sa-si crésca copiii si sa-i puna in positiune de a ocupá cu demnitata postulu care le va fi indicatu in marele edificiu socialu.

Dara aceste societãti reusi voru ele sa-si ajunga scopulu?

Fãra indoiala; căci unde vointi'a ferma, unde dorinti'a progresului nu lipsesce, viitoriulu femeii este asigurat.

Crediu, dómna, ca aceste comunicatiuni cari onoréza nu numai Romani'a dara pre femeile din tóte tierile, nu potu fi de cătu fôrte placute unei persóne că d-vóstra, asiá de cunoscuta prin ardietoriulu amoru ce are pentru seculu consideratu că celu mai slabu, care face totulu pentru a propagá acestu sentimentu si care reusieste asiá de bine.

Devotat'a domniei vóstre.

Mari'a Tufelcica.

Locu deschisu.

Dle Redactoru! Cetindu Nr. 14 a stimabilulu diariu ce-lu redigiati, si anume „notitie neplacute“ din ettulu Unedórei, despre abuserile ce aru comite solgabireii in acestu comitatu, cari bantue poporatiunea, fãra a-si primí pedéps'a meritata, si anume dlu corespondentu si totu odata aspirantu de solgabireu dice ca solgabireulu din cerculu Almasiului aru fi batutu pre unu preotu gr. or. si altu omu de frunte, si in capu de nópte au dusu cu gendarmari'a pre bravulu romanu Demianu din Bãls'i'a; subscrisulu 'mi iau libertate a respunde urmatóarele:

Malitiós'a afirmare a dlui aspirantu de solgabireu, ca eu a-si fi batutu pre unu preotu romanu si altu omu de frunte din Cercu, nu este adeverata, pentruca chiaru in cele 28 acuse malitióse date de bravulu romanu Demianu din Bãls'i'a la comitatu si inaltulu ministeriu in contr'a mea la nici o comissiune n'au acusat acésta, si dăca aru fi acésta arate cu numele, care preotu si omu de frunte au fostu acel'a?

Escortarea bravului romanu Demianu din Bãls'i'a cu gendarmari'a este adeverata, dara nu nóptea, fãra diu'a, si sanatosu nu bolnavu pentruca dăca aru fi fostu bolnavu că omu cu sciinti'a legi s'aru fi rectificatu cu visum et repertum, inse acésta n'au facutu. Apoi dle corespondinte si aspirante de solgabireu te rogu a-mi raspunde ca ce bravuri au facutu dlu Demianu din Bãls'i'a de 'lu numesti si titulezi bravu, au dóra dta acelea fapte le numesci bravuri dela romanulu Demianu din Bãls'i'a, ca fiindu că solgabireu mai multi ani in acestu cercu, nu numai ca au trasu si subtu până chiaru si pelea de pre bietulu poporu, dara si comunele din acestu cercu le au insielatu luându tacs'a infirmieriei ctense de câte 2 ori pre anu, din care unu rendu de bani iau tie-nutu pentru jebulu seu propriu, care fapte de insielaciune le dovedescu cuitete sele proprii aflande la reg. judecatorie in Algyogy si care fapte de celaima au fostu si caus'a escortarei sele cu gendarmari'a la reg. judecatorie?

Au dóra acelea fapte le numesce dlu corespondinte bravuri, pentruca fostulu solgabireu Demianu au trasu de pre comune si privati nenumerate galete si ferdele de ovesu si prune pentruca au lasatu pre bietulu locuitoriu sa-si bage vit'a in tiarena la pasiune in pamentulu seu propriu?

Au dóra pentru acea, ca pre tempulu lucrului de economie trimitea din specula plajesi si pre sate la scóterea locuitoriloru la facerea drumului, pre cari numai dupa promiterea de galete si ferdele de ovesu si prune ii dispensá dela lucru pre tempulu lucrului?

Séu credu ca dóra pentru acea tituléza de bravu romanu pre dlu Demianu, pentruca in cele 28 instantii date contr'a mea la comitatu si inaltulu ministeriu me denuntia si acu-

sédia ca eu sum romanu mare, cá solgabireu, ca nu sciu unguresce ca lucru romanesce, si ca tienu sigilu in cancelari'a oficiulu romanescu, pre lãnga tóte, ca eu dela d-lui l'amu fostu preluatu, si inca in 2 limbi ale patriei, romanesce si unguresce?

Au dóra acelea fapte le numesce dlu corespondinte bravuri fatia cu dlu Demianu ca et sine potestate prae varicându padurile satesti, cu satele si-au facutu curti si alte celea in Bãls'i'a?

La tóte respundemi dle corespondinte si aspirante de solgabireu ca n'au comisu bravulu romanu Demianu cá solgabireu fiindu, faptele acestea? — séu de nu me credi pre mine intréba judecatori'a reg. din Algyogy, unde-i stau cuitete si actele in vr'o 12 cercetări criminale, si inca mai este sperantia de atâtea séu dăca poftesce si mai multe.

(Va urmă.)

Burs'a de Vien'a.

Din 28 Februaru (11 Mart.) 1876

Metalicele 5%	67 30
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	70 90
Imprumutulu de statu din 1860...	111 50
Actiuni de banca	890 —
Actiuni de creditu	171 50
London	115 85
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	77 —
„ „ „ Temisorene	76 —
„ „ „ Ardelenesi	77 50
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	103 70
Galbinu	5 44 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 27 1/2

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii vacante de capelanu in comun'a bisericésca gr. or. din Secarembu, protopresbiteratulu Gioagiului II-le se escrie concursu până in 14 Martie 1876.

Emolumentele suntu:

1. Venitul stolaru dela 160 familii in suma circiter de 100 fl. v. a.
2. Salariu ficsu 100 fl. v. a.
3. Unu jugeru pamentu.
4. Unu jugeru gradina cu pomi si pentru legumi.
5. Locuintia libera si 4 orgii lemne de focu.

6. Facendu servitiulu de notariu la scaunulu protopr. respectiv, va primí o remuneratiune annale de 50 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, voru asterne petitiunile lor instruite conformu statutulu organicu până la terminulu mai susu indicatu la subscrisulu oficiu protopresbiterale.

Secarembu 3 Fauru 1876.

Oficiulu protopresbiterale.

Sabinu Piso,

(2—3) protopr.

Nr. 28—1886.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parohii a Vi-draseului, din protopresbiteratulu Ternavei inf., in urm'a otaririi Prévenerabilulu Consistoriu archidiecezanu de sub nr. 700—1873 se escrie cu acésta a III-a óra concursu cu terminulu până la 28 Martiu a. c.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 16 Jugere 1116□ aratori si cositura.
2. O di de lucru cu palm'a (claca) dela 58 familii.
3. Dela 58 familii câte o ferdela cucuru cu grauntru.
4. Stol'a usuata de până acum.
5. Casa parohiale cu 3 incaperi.
6. Usufructulu cintirimului vechiu pe care este cas'a parohiale.

Doritorii de a ocupá acestu postu preotiescu suntu pofiti a tramite concursele sele bine instruate, in sensulu stat. org. subscrisulu până la terminulu de alegere prefaptu iu 28 Martiu a. c.

Cu intielegerea comit. parochialu.

Deagu 12 Februaru 1876.

Daniulu de Tamasu,

3—3

adm. prot.